

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti REO, s. r. o. Košice, Jantárová 30, Košice, IČO 36 174 106, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice-okolie č. k. 14 C 8/2013-419 z 15. júna 2020 a uznesením Okresného súdu Košice-okolie č. k. 14 C 8/2013-434 z 21. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti REO, s. r. o. Košice **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých uznesení a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti REO, s. r. o. Košice, Jantárová 30, Košice, IČO 36 174 106 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 8/2013-419 z 15. júna 2020 (ďalej len „uznesenie z 15. júna 2020“) a uznesením okresného súdu č. k. 14 C 8/2013-434 z 21. júla 2020 [ďalej len „uznesenie z 21. júla 2020“, (spoločne tiež „napadnuté uznesenia“)].

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalobca sa v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 14 C 8/2013 domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej 16. júna 2008 s právnym predchodcom žalovanej RDB s. r. o., so sídlom v Moldave nad Bodvou, ktorej predmetom bol prevod v ústavnej sťažnosti špecifikovaných nehnuteľností. Zároveň sťažovateľka žiadala, aby súd určil, že je výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností oproti vydaniu plnenia vo výške 331 939,18 € na účet žalovanej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 8/2013-271 z 11. júla 2018 zamietol žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a určenie vlastníckeho práva a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. augusta 2019 sp. zn. 6 Co 22/2019 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žalovaná má proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ale keďže nedisponovala dostatočným množstvom finančných prostriedkov, nestihla včas uhradiť súdny poplatok, preto súd dovolacie konanie zastavil.

3. Okresný súd uznesením z 15. júna 2020 rozhodol o výške náhrady trov konania tak, že sťažovateľke bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 8 580,71 € do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

4. Proti uzneseniu z 15. júna 2020, ktorým súdny úradník vyčíslil trovy konania, podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej uviedla, že príslušný súd nesprávne určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, pretože vychádzal z hodnoty veci, čo v danom prípade neprichádzalo do úvahy. Sťažovateľka zastávala názor, že je na mieste aplikácia ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), že základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu. Poukázala na to, že rozhodnutie súdneho úradníka nebolo dostatočne odôvodnené, neuviedol, aké ustanovenie aplikoval, akými úvahami sa riadil. Sťažovateľka tiež konštatovala, že súd sa nezaoberal existenciou výnimočných okolností a dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by mohli viesť k nepriznaniu náhrady trov konania, a apelovala na oprávnenie súdu moderovať výšku trov konania.

5. O podanej sťažnosti sťažovateľky rozhodol okresný súd uznesením z 21. júla 2020 tak, že sťažnosť zamietol.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti vytkla, že v uznesení z 15. júna 2020 sa okresný súd „*vôbec nezaoberal skúmaním dôvodov hodných osobitného zreteľa, ani inými súvisiacimi okolnosťami, jednalo sa len o matematické vyčíslenie trov*“. Ďalej sťažovateľka v rámci svojej argumentácie uviedla:

„... sťažovateľka poukazuje na to, že predmetné konanie bolo začaté ešte v roku 2013, teda bolo vedené takmer sedem rokov, pričom od toho času sa zásadne zmenili aj okolnosti v majetkovej sfére sťažovateľky. Sťažovateľka zastáva názor, že rovnako je odopretím práva na spravodlivé súdne konanie, keď síce súdne konanie prebehne, ale má pre stranu sporu likvidačné následky. Takéto konanie nemožno považovať za spravodlivé a nemožno hovoriť ani o zachovaní rovnosti práv strán sporu. Sťažovateľka ako žalobca využila jej ústavom garantované právo na súdnu ochranu a snažila sa domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, nakoľko inú možnosť nemala, pričom takéto jej zákonom dovolené konanie bude mať pre sťažovateľku neodvratiteľné následky.

V neposlednom rade je potrebné prihliadnuť aj na samotný charakter konania, ktoré bolo iniciované práve z dôvodu, že sťažovateľka bola žalovaným uvedená do omylu a samotné konanie žalovaného, pre ktoré vo svojej podstate vôbec bolo základné konanie iniciované, malo výrazný vplyv na majetkovú sféru sťažovateľky.

... Dôvody hodné osobitného zreteľa vidí sťažovateľka jednak v okolnostiach danej veci, ktorá bola predmetom tohto konania ako aj v majetkovej situácii sťažovateľky. Sťažovateľka disponuje najmä obežným majetkom, ktorý slúži na jej vlastnú činnosť a zachovanie jej chodu, eviduje pohľadávky voči obchodným partnerom, ktoré jej však nie

sú uhrádzané, sťažovateľka má nemalé záväzky (dlhy a nedoplatky), ktoré vie len s ťažkosťou uhrádzať. Aktuálne nevykazuje sťažovateľka žiadne tržby, výnosy a príjmy používa na úhradu nákladov v celej výške.

Sťažovateľka uvádza, že súdu nič nebránilo rozhodnúť prípadne o plnení v splátkach, nakoľko sa jedná o vysokú sumu trov konania. Žiadne ustanovenie zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku explicitne neustanovuje povinnosť súdu rozhodovať o plnení v splátkach len na návrh strany konania.“

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu ochranu podľa z čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a ods. 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 21.07.2020 pod sp. zn. 14C/8/2013-434 a uznesením Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 15.06.2020 pod sp. zn. 14C/8/2013-419, ktoré mu predchádzalo, porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 21.07.2020 pod sp. zn. 14C/8/2013-434 a uznesenie Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 15.06.2020 pod sp. zn. 14C/8/2013-419 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Košice-okolie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Okresný súd Košice-okolie je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 634,94 € na účet právnej zástupkyne sťažovateľky Advokátskej kancelárie Hopferova s.r.o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice vedený v [REDACTED]

[REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

8. Zároveň sťažovateľka v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia z 15. júna 2020 v spojení s uznesením z 21. júla 2020 do rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti, pretože sťažovateľke hrozí na jej majetok exekučné konanie, čo by mohlo mať pre ňu likvidačné následky, a na druhej strane je sťažovateľka toho názoru, že práva žalovaného nebudú dotknuté.

II.

Relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

15. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

19. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

20. Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v ústave, dohovore a dodatkovom protokole uznesením z 15. júna 2020, ktorým jej bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 8 580,71 €, ako aj uznesením z 21. júla 2020 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu z 15. júna 2020.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky uznesením z 15. júna 2020

21. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľky uznesením z 15. júna 2020 ústavný súd poukazuje na to, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

22. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

23. Uznesenie okresného súdu zo 15. júna 2020 vydané vyšším súdnym úradníkom mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané v zmysle § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti sťažovateľky ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol sudca okresného súdu uznesením z 21. júla 2020, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu zo 15. júna 2020. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky uznesením z 21. júla 2020

24. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú

sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

25. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

26. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

27. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť

extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k nepripustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

28. Ústavný súd z uvedených hľadísk preskúmal uznesenie z 21. júla 2020 a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v zákone. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia z 21. júla 2020 uviedol:

„12. Žalobca vo svojej sťažnosti namietal rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol o trovách konania v sume 8.580,71 eur, ktoré je žalobca povinný nahradiť žalovanému. Žalobca vo svojej sťažnosti tvrdí, že súd nesprávne postupoval a nesprávne rozhodol. Po preštudovaní spisu a napadnutého uznesenia súd zistil, že rozhodnutie o výške trov konania rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom vychádzalo pri určení výšky tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a zo sumy 331.939,18 eur, nakoľko predmetom konania je určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a určenie vlastníckeho práva. Súd má za to, že tvrdenia žalobcu sú nesprávne a stotožňuje sa s postupom vyššieho súdneho úradníka pri jeho rozhodovaní o výške trov konania v sume 8.580,71 Eur. V uvedenej právnej veci je predmetom konania určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a určenie vlastníckeho práva, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 14C/8/2013-271 zo dňa 11.7.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.9.2019 v spojení s rozsudkom sp. zn. 6Co/22/2019-348 zo dňa 27.8.2019 potvrdzujúci rozhodnutie tunajšieho súdu, ktorý žalobu zamietol. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že súd pri vyčíslení trov konania, neuviedol aké ustanovenie aplikoval a akými úvahami sa spravoval, pretože jednoznačne to vyplýva z napadnutého uznesenia a jeho odseku 7 aké ustanovenie súd aplikoval, kde súd vyčíslil trovy konania pozostávajúce z náhrady trov konania právneho zastúpenia, ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby bola vypočítaná v zmysle ust. § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za úkony právnej služby základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby vypočítanej podľa § 10 ods. 1 vyhlášky zo sumy 331.939,18 eur. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, považuje sa za tarifnú hodnotu výšku peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna

služba týka, určená pri začatí konania poskytovania právnej služby, za cenu práva považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Na základe uvedeného ustanovenia má súd za to, že je napadnuté uznesenie vecne správne a odôvodnené. Súd postupoval pri vyčíslení trov konania v súlade s ustanovením § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktorá určuje tarifnú hodnotu aj cenu práva, ktorá je predmetom veci. Z odôvodnenia predmetného rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 14C/8/2013-271 zo dňa 11.7.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.9.2019 žalobca nepreukázal, že predmetná kúpna cena bola neprimerane nízka a kúpna zmluva neplatná. Na základe uvedeného súd vychádzal pri vyčíslení trov konania v súlade s právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu vo veci samej a pri vyčíslení trov konania postupoval v súlade s § 10 ods. 2 vyhlášky, ktorá jednoznačne určuje, že výška tarifnej hodnoty sa určuje pri začatí poskytovania právnych služieb. Žalobca svojou žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 22.1.2013 žiadal o určenie vlastníckeho práva a neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bol odplatný prevod nehnuteľností za kúpnu cenu 331.939,18 eur. Na základe uvedených skutočností sa súd nestotožnil s právnym názorom žalobcu a má za to, že predmetná sťažnosť žalobcu je nedôvodná.

13. Žalobca rovnako uviedol vo svojej sťažnosti, že vyčíslená výška trov by mohla byť pre žalobcu likvidačná a mohla viesť k nútenému výkonu rozhodnutia, pretože žalobca niekoľko rokov po sebe nevykazuje žiadne tržby. Súd na základe uvedeného musí konštatovať, že samotný žalobca bol iniciátorom predmetného sporu a preto by bolo zjavne nespravodlivé a nezákonné, ak by mala úspešná strana v spore znášať predmetnú výšku trov konania. Súd ďalej musí uviesť, že žalovaný ako úspešná strana v spore má na základe právoplatného rozhodnutia nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

14. Žalobca vo svojej sťažnosti poukazuje aj na aplikáciu ustanovenia v CSP, kedy súd môže výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov konania pričom súdna prax ustálila, že nepriznanie trov sa môže týkať celku alebo aj ich častí. Súd na základe uvedených tvrdení žalobcu musí konštatovať, že tvrdenia žalobcu sú nesprávne. Súd výnimočne môže nepriznať náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle od 1.7.2016 ust. § 257 CSP. Po preštudovaní spisu je zrejmé, že o nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté v právoplatnom rozhodnutí vo veci samej a potvrdené rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý tiež rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Zo súdneho spisu

vyplýva, že žalobca mal zákonom stanovené možnosti opravných prostriedkov, ktorými mohol využiť možnosť využitia samotného inštitútu ustanovenia § 257 CSP a preto nie je možné pri rozhodovaní o výške trov konania aplikovať ustanovenie podľa § 257 CSP a posúdiť všetky dôvody osobitého zreteľa ako vo svojej sťažnosti proti napadnutému uznesenie o výške trov žalobca uviedol. Účelom samotného § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem pri rozhodovaní o priznaní nároku na náhradu trov konania v prípade zavedenia moderačného práva. V tomto prípade súd rozhodoval o samotnej výške trov konania, na ktoré má podľa právoplatného rozsudku sp. zn. 14C/8/2013-271 zo dňa 11.7.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.9.2019 v spojení s rozsudkom sp. zn. 6Co/22/2019-348 zo dňa 27.8.2019 nárok. Žalovaný bol v tomto konaní zastúpený právnym zástupcom, ktorý doručil súdu vyčíslenie trov konania a súd rozhodol o priznaní výšky trov v sume 8.580,71 eur, ktoré podľa súdu predstavujú účelne vynaložené trovy konania, ktoré žalovanému v tomto konaní vznikli.“

29. Závery okresného súdu sú v uznesení z 21. júla 2020 riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľky, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad okresného súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právne posúdenie sťažovateľkinej veci zo strany okresného súdu je ústavne akceptovateľné a nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti.

30. Okresný súd relevantným spôsobom a v súlade s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov odôvodnil rozhodnutie o výške trov konania, pričom argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu namietané porušenie jej označených práv ústavný súd vyhodnotil ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi uznesením z 21. júla 2020 a namietaným porušením označených práv. Argumenty sťažovateľky týkajúce sa zmien v jej majetkovej sfére od začatia predmetného súdneho konania, jeho likvidačných následkov na sťažovateľku, jej aktuálnych majetkových pomerov, ako aj možnosti súdu rozhodnúť o plnení v splátkach, keďže nejde o vysokú sumu trov konania, nemajú žiadnu

relevanciu vo vzťahu k rozhodnutiu o výške trov konania, a teda ani k uzneseniu z 21. júla 2020.

31. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inšinciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či uznesenie z 21. júla 2020 spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

32. Skutočnosť, že okresný súd v uznesení z 21. júla 2020 zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v uznesení z 21. júla 2020 takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

33. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia z 21. júla 2020 tiež dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 47 ods. 3 ústavy, keďže okresný súd v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval relevantné právne normy. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi uznesením z 21. júla 2020 a tvrdeným porušením označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

34. Na základe uvedených skutočností ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti vrátane jej návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu